

LA PERSPECTIVA DELS HOMES SOBRE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES: UN ESTUDI INTERGENERACIONAL

Treball final de grau realitzat per:

Judit Rabasa Puig

Tutora: Teresa Cabruja Ubach

Grau en Psicologia
Facultat d'Educació i Psicologia
Departament de Psicologia
Universitat de Girona

Data: 1 de juny de 2022

ÍNDEX

Resum i abstract	3
1. Introducció	4
1.1. Justificació, interès i rellevància	4
1.2. Contextualització	5
1.3. Aproximació conceptual	6
1.3.1. Violències masclistes	6
1.3.2. Construcció social del gènere	11
1.3.3. Factors involucrats en les violències masclistes	14
2. Objectius del treball realitzat	17
3. Metodologia	17
3.1. Participants	17
3.2. Instrument	18
3.3. Procediment	19
3.4. Anàlisi	20
4. Resultats	20
5. Conclusions i discussió	29
6. Orientacions futures	35
7. Referències bibliogràfiques	36

RESUM

La perspectiva que presenten els homes cap a la violència masclista és una visió poc estudiada i que, en algunes ocasions, ha estat ocultada. Mitjançant la realització de tres grups de discussió d'homes de 18 a 30 anys, de 31 a 65 anys i de més de 65 anys, de la Cerdanya, s'ha buscat donar resposta a l'objectiu general de determinar què reconeixen com a violència masclista i què farien respecta aquesta, homes de diferents generacions. A partir del procés de categorització, s'han obtingut tres categories: violències masclistes identificades, causes de les violències masclistes i propostes per reduir aquesta problemàtica. Els resultats i consegüentment les conclusions assolides demostren la consciència que presenten els diferents participants respecte al tema.

Paraules clau: violències masclistes, generacions, grup de discussió, categorització

ABSTRACT

The men's perspective towards gender violence is a vision that has been little studied and has sometimes been hidden. By means of three discussion groups of men aged 18 to 30, 31 to 65 and over 65 years, of Cerdanya, I sought to respond the general objective of determining what men of different generations recognise as gender violence and what they would do about it. From the categorisation process, three categories were obtained: identified gender violence, causes of gender violence and proposals to reduce this problem. The results and consequently the conclusions reached demonstrate the awareness of the different participants on the subject.

Key words: gender violence, generations, discussion group, categorisation

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Justificació, interès i rellevància pel tema

L'any passat, el Centre Reina Sofía sobre Adolescència i Joventut va realitzar un estudi amb 1200 joves d'entre 15 i 29 anys, d'entre els quals 590 eren homes. A partir d'aquest, es van recollir un conjunt de dades respecte a la percepció que presentaven aquests davant diferents àmbits. D'entre els quals crida l'atenció els resultats obtinguts referent a la violència masclista i la desigualtat de gènere, ja que un 20% del homes enquestats consideren que la violència masclista no existeix, un 24,4% creuen que la violència és un fet inevitable i un 14% consideren que aquesta violència és habitual en la parella. Fent que el percentatge de nois que perceben la violència masclista com un problema social molt greu, sigui d'un 50%, quatre punts menys que fa dos anys.

Carles Feixa, catedràtic d'Antropologia a la UPF explica a 3/24 que aquesta negació es pot interpretar com “una estratègia d'autodefensa envers una posada en qüestió de la masculinitat tradicional, ja que tots els privilegiats quan veuen amenaçat el seu poder o hegemonia, intenten negar la raó dels altres”.

Per contra, pel que fa a les dones participants en l'estudi, un 74,20% consideren que la violència masclista és un problema social greu. Per altra banda, cal destacar que més de la meitat de les noies expliquen que la seva parella els hi ha revistat el mòbil, les ha forçat a mantenir relacions sexuals o les ha controlat en diversos aspectes de la vida quotidiana. Valors estadístics molt elevats en comparació a les situacions de violència que han patit els participants homes dins les seves relacions de parella.

Conèixer aquesta informació, m'ha fet reflexionar sobre com durant les últimes dècades s'ha promogut molt la conscienciació de les dones cap a les violències masclistes, per tal d'evitar que aquestes esdevinguin víctimes. Per contra, tot i que cada vegada s'està treballant més en la sensibilització dels homes cap aquesta problemàtica, aquest estudi ha deixat clar que encara queda molt camí per recórrer per tal d'aconseguir que tothom presenti una visió totalment igualitària, allunyada del model patriarcal. Així doncs, a manera de recapitulació, el meu treball s'ha focalitzat en conèixer quina percepció presenten homes de diferents edats, respecte a les violències masclistes i d'aquesta manera poder observar si els meus resultats s'assimilen als obtinguts en l'estudi realitzat

pel Centre Reina Sofia. Però des d'una basant més amplia, és a dir, a partir de la metodologia qualitativa, per tal de conèixer d'una manera més extensa i subjectiva les opinions dels participants.

1.2. Contextualització

Un estudi d'UNICEF, demostra que la violència masclista en l'àmbit de la parella és la principal causa de mort de les dones d'entre 15 i 44 anys a tot el món. Segons les Nacions Unides, 1 de cada 3 dones patirà al llarg de la seva vida algun tipus de violència masclista i 1 de cada 10 dones serà violada o agredida sexualment. Pel que fa a les dades obtingudes per la Unió Europea, 1 de cada 5 dones serà víctima de violència masclista en l'àmbit de la parella. I segons l'Enquesta de Violència Masclista de Catalunya, 1 de cada 4 dones ha patit una victimització d'especial gravetat al llarg de la seva vida

Aquest conjunt de dades demostra que vivim en una societat patriarcal, construïda sobre una desigualtat que impacta en la construcció social de l'imaginari i les relacions que s'hi esdevenen, a l'atribuir rols i estereotips diferents depenent del sexe que se li ha assignat a l'individu al néixer. Generant que el fet de néixer dona o identificar-se amb el gènere femení, pugui convertir a l'individu en objecte de múltiples agressions en diversos àmbits de la vida pública i privada.

Per aquest motiu, durant els últims segles el moviment feminista està lluitant per tal d'aconseguir que la figura de l'home i de la dona siguin observades de manera igualitària davant dels ulls de la societat. I conseqüentment generar una disminució en la incidència de la violència contra les dones.

Encara que cada vegada hi ha una presència més elevada d'homes en aquest moviment social. És necessari animar als homes a posicionar-se en contra d'aquesta violència i a no acceptar els privilegis que els hi ofereix la societat pel fet de ser homes. Conscienciant-los de l'important paper que desenvolupen en la creació d'una societat igualitària i lliure de les violències masclistes.

1.3. Aproximació conceptual

1.3.1. Violències masclistes

Les violències masclistes són definides com a “tot acte de violència basat en el gènere que tingui o pugui tenir com a resultat un dany o patiment físic, sexual o mental per a la dona, així com les amenaces de tals actes, la coacció o la privació arbitrària de la llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la vida privada. La violència contra les dones i les nenes abasta, amb caràcter no limitatiu, la violència física, sexual i psicològica que es produeix al si de la família o de la comunitat, així com la perpetrada o tolerada per l'Estat” (ONU, 2017).

Des de la basant jurídica, recolzada per altres debats socials, trobem la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, la qual defineix aquest concepte com: “la violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat”.

Cal destacar que l'any 2020, aquesta llei va ser modificada i es va redactar la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència. Normativa que com a novetat inclou les dones transgènere i, per altra banda, contempla altres formes i àmbits de la violència masclista que anteriorment no es tenien en compte.

Així doncs, aquestes dues lleis contempen les formes de violència masclista següents:

- “Violència física: comprèn qualsevol acte de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany”.
- “Violència psicològica: comprèn tota conducta o omissió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaces, humiliació, vexacions, menysteniment, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat”.

- “Violència sexual: comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors”.
- “Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius (*incorporada en la llei 17/2020*): consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable”.
- “Violència econòmica: consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona”.
- “Violència digital (*incorporada en la llei 17/2020*): consisteix en els actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació, plataformes de xarxes socials, webs o fòrums, correu electrònic i sistemes de missatgeria instantània i altres mitjans semblants que afectin la dignitat i els drets de les dones”.
- “Violència de segon ordre (*incorporada en la llei 17/2020*): consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista”.

- “Violència vicària (*incorporada en la llei 17/2020*): consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare”.

Per altra banda, també trobem que aquestes normatives defineixen els diferents àmbits en els quals es desenvolupa aquesta violència:

- “Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, digital, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat”.
- “Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, digital, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i els menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família o per membres del nucli de convivència. Inclou els matrimonis forçats. No inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella”.
- “Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual, econòmica, digital o psicològica que es pot produir en l'àmbit públic o privat durant la jornada de treball, o fora del centre i de l'horari establert si té relació amb la feina. Inclou: assetjament per raó de gènere i sexual, i discriminació per embaràs o maternitat”.
- “Violència en l'àmbit social o comunitari (*incorporada en la llei 17/2020*): comprèn les manifestacions següents: agressions sexuals, assetjament sexual, tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual, mutilació genital femenina o risc de patir-ne, violència derivada de conflictes armats, violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, femicidis, agressions per raó de gènere, vexacions, tractes degradants, amenaces i coaccions en l'espai públic, etc”.
- “Violència en l'àmbit digital (*incorporada en la llei 17/2020*): violència masclista que es produeix a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació”.
- “Violència en l'àmbit institucional (*incorporada en la llei 17/2020*): accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o

institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets per a assegurar una vida lliure de violència masclista”.

- “Violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública de les dones (*incorporada en la llei 17/2020*): la que es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials”.
- “Violència en l'àmbit educatiu (*incorporada en la llei 17/2020*): qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual”.
- “Altres: qualsevol altres formes anàlogues que lesionin o puguin lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones”.

En certes ocasions podem observar com el concepte violència masclista, qui contempla l'ampli ventall de manifestacions i escenaris de violència envers les dones, queda limitat dins del terme de violència de gènere envers les dones dins la parella. Un clar exemple és la Ley Órgánica 1/2004 de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género la qual en el primer article manifesta: “La presente Ley tiene por objeto actuar contra la violencia que, como manifestación de la discriminación, la situación de desigualdad y las relaciones de poder de los hombres sobre las mujeres, se ejerce sobre éstas por parte de quienes sean o hayan sido sus cónyuges o de quienes estén o hayan estado ligados a ellas por relaciones similares de afectividad sin convivencia”. Per tant, aquesta llei concep la violència masclista com aquella que únicament es dona dins de les relacions afectives: parella o ex-parella. Fet que causa que les altres expressions de violència no siguin tan condemnades com aquesta, encara que la violència que pateixen les dones en la societat es doni en múltiples àmbits.

Aquest fet, tal com explica Esperanza Bosch Fiol i Victoria A. Ferrer Pérez (2000) en l'article “La violència de genero: De cuestión privada a problema social” causa que la violència contra les dones sigui concebuda com un problema individual aïllat a una situació o circumstància social concreta de l'àmbit privat. Quan realment es tracta d'un

problema social generat per la creació de relacions socials basades en la desigualtat, causant la pressió d'un gènere sobre un altre.

Per aquest motiu, el meu treball es centra en l'enfocament de "Perspectiva de gènere", el qual prioritza el model patriarcal per explicar les violències masclistes, centrant-se en l'anàlisi de les qüestions culturals i socials que causen diferències i desigualtats entre els gèneres. Dit amb altres paraules, es focalitza en l'estudi de les qüestions estructurals de la societat que legitimen l'ús de la violència contra les dones per mantenir la superioritat masculina. (Turinetti i Vicente, 2008, com es va citar en Alencar-Rodrigues i Cantera, 2012).

Cal destacar que les diferents estratègies socials per mantenir els privilegis i drets dels homes sobre el de les dones, han anat evolucionant a la vegada que ho ha fet la societat. D'aquesta manera, tal com presenta Bonino (2004) en l'article "Micromachismos – el poder masculino en la pareja moderna", els "grans masclismes" amb el pas del temps han estat més condemnats, fet que ha permès centrar el focus a determinades formes de violència menys explícita. L'autor es refereix a aquests mecanismes de submissió imperceptibles com a "micromasclismes". Fent referència a actes de dominació envers les dones, que principalment es donen en l'àmbit de la parella, que es troben més invisibilitzats pel fet que sovint són accions legitimades per l'estructura social actual i, per tant, no són percebudes com a actes de desigualtat.

Bonino diferencia les següents categories de micromasclismes:

1. "Utilitaris: busquen forçar la disponibilitat femenina aprofitant-se de diversos aspectes "domèstics i cuidadors" del comportament femení tradicional. Es donen principalment en l'àmbit de les responsabilitats domèstiques".
2. "Encoberts: s'intenta ocultar l'objectiu d'imposar les pròpies raons abusant de la confiança i credibilitat femenina".
3. "De crisis: intenten forçar la permanència en l'*statu quo* desigualitari quan aquest es desequilibra, ja sigui per un augment del poder personal de la dona, o per la reducció del poder de dominació de l'home".
4. "Coercitiu: serveixen per retenir poder a partir de l'ús de la força psicològica o moral masculina".

Certament, durant els últims anys, gràcies als programes de sensibilització sobre la violència masclista, es té més consciència sobre aquests actes. Tot i això, és de fonamental importància seguir donant visibilitat a aquest tipus de violències, ja que encara que en moltes ocasions es consideren pràctiques de poca importància, repercuteixen negativament en la capacitat de transformació social cap a una societat totalment igualitària, i de la mateixa manera, poden tenir un impacte molt nociu sobre les persones que la pateixen.

1.3.2. Construcció de gènere

Tal com he esmentat anteriorment, el meu treball està focalitzat en el paradigma de la “Perspectiva de gènere”. D’aquesta manera, en aquest apartat parlaré sobre com el constructe de masculinitat considerat normatiu dins la societat, pot afectar la conducta de les persones que segueixen aquest model, i com conseqüentment, el seguiment d’aquest patró de conducta pot induir a comportaments masclistes.

Per tal de començar, introduiré el concepte “gènere”. Aquest terme va ser emprat per primera vegada per fer referència als comportaments assignats socialment als homes i a les dones, pel psiquiatre John Money (1973) qui ho va definir com “quan una persona diu o fa per indicar als altres o a si mateix, el grau en què és mascle o femella, o ambivalent; incloent-hi les reaccions i les respostes sexuals, tot i que no es limita en elles; el roll de gènere és l’expressió pública de la identitat de gènere, experiència privada del roll de gènere”. Per altra banda, la sociòloga R.W. Connell concep el paradigma de gènere “com la construcció històrica d’un patró de relacions de poder entre homes i dones, i la consegüent delimitació de la feminitat i masculinitat” (Connell, 1987). Dit amb altres paraules, la contempla com una pràctica relacional que implica una manera d’ordenament social, la qual realitza una divisió dels individus entre homes i dones, causant configuracions de pràctiques socials determinades a cada gènere depenent de la cultura i el moment històric. Generant relacions de poder desiguals entre homes i dones, i de la mateixa manera, entre persones que són incloses dins del mateix gènere.

Dins del constructe social “gènere” trobem el que s’anomena masculinitat hegemònica, terme proposat per Connell. Qui exposa que les diferents masculinitats no es troben en un pla horitzontal, ja que existeix una jerarquia encapçalada per la masculinitat hegemònica.

Masculinitat que tal com afirma Bonino (2002) en l'article "Masculinidad hegemónica e identidad masculina", és la representació social dominant del que significa ser un home; sent l'única legitimada socialment i que deixa fora de joc la construcció subjectiva d'altres masculinitats. Destacant que el domini de la masculinitat hegemònica no s'imposa exclusivament mitjançant la força, sinó també a partir de la subordinació de la feminitat i la resta de masculinitats no hegemòniques (Amurrio, *et al*, 2010). Fent evident un dels principis bàsics de la masculinitat hegemònica, demostrar no ser una dona ni ser homosexual.

De la mateixa manera, trobem com altres autors/es han explicat que significa ser un home des de la perspectiva de la masculinitat hegemònica. David y Brannon (1976) van seleccionar quatre factors que des del seu punt de vista representaven aquest gènere: l'evitació de tot allò que és considerat femení, sentir-se obligat a tenir èxits i assoliments contínuament, no mostrar signes de debilitat i buscar l'aventura encara que impliqui risc de violència. Per altra banda, trobem una infografia realitzada per la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic (UNAM) que coincideix amb els elements citats pels autors anteriors afegint factors com ara la força, l'heterosexualitat, sempre estar disposat a mantenir relacions sexuals i l'autosuficiència.

Tal com hem vist, encara que diversos/es autors/es parlen respecte al poder de la masculinitat hegemònica sobre les altres expressions de gènere i presenten com el fet de ser un "home" genera de manera directa ser relacionat a una sèrie de capacitats que son concebudes com a positives i en moltes ocasions associades exclusivament a la masculinitat. Bonino presenta la idea que l'hegemonia dels dos gèneres també comporta unes limitacions, com és la generació d'un procés d'especialització, és a dir, que unes actuacions, percepcions, maneres de sentir i pensar quedin restringides al que s'espera d'un "home" causant la imposició de determinats interessos i l'evitació d'experiències que no es troben incloses dins de la normativa de masculinitat hegemònica. Conseqüentment generant que els homes que no es troben dins d'aquests estàndards puguin ser/sentir-se discriminats.

Deixant de banda l'expressió més normativa de la masculinitat, trobem autors/es que presenten models de masculinitats alternatives que escapen de la rigidesa de l'hegemonia. En l'article "The New Masculinities and the Obvercoming of Gender Violence" de

Ramon Flecha, Lidia Puigvert i Oriol Ríos (2013) es diferencien tres tipologies de masculinitat a partir del “llenguatge del desig” i el “llenguatge ètic”. La primera és la Masculinitat Tradicional Dominant (MTD), terme equivalent a la masculinitat hegemònica, que defineixen com aquella que els mitjans de comunicació i moltes altres institucions presenten com ha desitjable, vinculant la violència amb l’excitació sexual i consegüentment causant una socialització del desig cap a homes violents. Generant que alguns homes es vulguin mostrar d’aquesta manera i que algunes dones es sentin atretes per aquest perfil de persones, augmentant la probabilitat de patir violències masclistes. En aquest cas trobem la presència del desig però no de l’ètica.

Per altra banda, els autors contempen dues altres categories. La Masculinitat Tradicional Oprimida que juntament a la Masculinitat Tradicional Dominant contribueix a perpetuar la violència contra les dones. I les Noves Masculinitats Alternatives (NMA) que busquen prevenir aquesta violència.

La MTO, és un model que reforça la MTD. En aquest cas hi ha la presència del llenguatge ètic, ja que s’ha vinculat aquest model als homes que no són sexistes ni agressius. Però per contra hi ha una absència del llenguatge del desig, perquè són homes que consideren que la seva parella sent una manca desig cap ells pel fet que no mostren les característiques pròpies de la MTD, generant que alguns homes busquin mostrar una conducta similar a la del primer model per tal d’incrementar el grau de desig cap a ells. I també inclou aquells homes que no es mostren segurs amb el seu nivell d’igualtat. Així doncs, aquests homes no se’ls pot culpar de la violència exercida cap a les dones, però el seu comportament no contribueix a superar-la. Ja que al ser un model tan contrari a la masculinitat hegemònica del primer model afavoreix que les dones es sentin més atretes a conductes típiques de les MTD.

Per contra trobem les NMA, masculinitat representada per homes que combinen l’atracció (desig) i igualtat (ètica). Són persones que s’allunyen de qui presenta valors no igualitaris o violents, i que busquen relacions igualitàries. A diferència del MTO, tenen confiança en el seu nivell d’igualtat i mostren obertament el seu rebuig cap a les actituds pròpies de les MTD. Fets que generen que sigui el model més òptim en la lluita per acabar amb la violència contra la dona, perquè gràcies a la combinació de desig i igualtat, impulsat que les dones es sentin atretes per homes no violents i igualitaris.

Així doncs, les noves masculinitats alternatives fan referència a tots aquells homes que han creat una identitat masculina diferent al model de la masculinitat hegemònica. Són homes que s'estan reeducant i repensant la seva masculinitat per crear una identitat que denuncia les violències masclistes, que està a favor de la igualtat de gènere i promou valors igualitaris que es veuen reflectits en les pràctiques quotidianes creant condicions d'igualtat i no violentes cap a les dones. Tal com expliquen Àngels Carabí i Josep M. Armengol en el seu llibre "Masculinidades alternativas en el mundo de hoy" són homes que reconeixen que el seu dret a un poder desigual és fals; s'oposen als valors culturals de dominació i desenvolupen una responsabilitat ètica per tal d'establir relacions de gènere equitatives.

Per aquest motiu, és de fonamental importància donar visibilitat a aquestes masculinitats i potenciar-les des dels mitjans de comunicació i les diferents institucions, com ara les escoles. Dotant als homes de les eines necessàries per a poder identificar aquells aspectes patriarcals i sexistes provinents de la formació i criança basades en el model de la masculinitat hegemònica amb el qual se'ls ha educat. De fet, actualment a Barcelona hi ha un servei anomenat Plural que busca fomentar una perspectiva plural, positiva i diversa de les masculinitats; desenvolupant polítiques públiques de gènere que conviden als homes a reflexionar respecte als beneficis que comporta la construcció de masculinitats positives i respectuoses i, per altra banda comprometre'ls en el canvi cap a relacions de gènere igualitàries.

1.3.3. Factors involucrats en les violències masclistes

Finalment, trobem que segons les diferents perspectives teòriques, hi ha diversos factors que indueixen a la presència de les violències masclistes. En l'article "Violencia de Género en la Pareja: Una Revisión Teórica" de Roberta de Alencar-Rodrigues i Leonor Cantera (2012), trobem que les autores discuteixen com diferents models teòrics expliquen els diversos factors que poden explicar la presència de la violència masclista dins la parella. Encara que des del meu punt de vista, aquests constructes teòrics es poden extrapolat a tots els àmbits de la violència masclista, més enllà del paradigma de les relacions afectives.

En primer lloc trobem que des de la *teoria biològica* es parla de com les diferències biològiques entre homes i dones explicarien el fet de que els homes són més violents

deguts als elevats nivells de testosterona. Seguidament la *teoria generacional*, la qual es basa en la socialització dels homes explica com el fet d'haver viscut una sèrie d'experiències personals com ara haver patit maltractes per part del pare, haver generat un vincle insegur amb la mare i la influència de la cultura masclista, podrien esdevindre un factor de risc a exercir violència. I després també trobem la *teoria sistèmica*, la qual presenta la idea de que la violència no és un fenomen individual, sinó que és interaccional. Considerant que totes les persones que participen en la interacció, en aquest cas l'agressor i la persona que rep la violència, són responsables d'aquesta violència.

Troblem que aquests tres models, es recolzen amb mites de la violència masclista "definites conceptualment com un conjunt de creences estereotípiques sobre aquesta violència que són generalment falses, però que són sostingudes amplia i persistentment, i serveixen per minimitzar, negar o justificar l'agressió a la dona" (Peters, 2008 citat en Bosch i Ferrer, 2012). Així doncs, aquestes teories presenten una visió errònia i simplista composta per un conjunt d'arquetips que resten la responsabilitat dels agressors sobre els seus actes. La "responsabilitat", és un terme definit per la RAE com a "capacitat existent en tot subjecte actiu del dret per reconèixer i acceptar les conseqüències d'un fet realitzat lliurement". Ricardo Rodríguez Luna, autor del llibre "¡Pero si nosotros no hemos hecho nada!" presenta la responsabilitat ètica i política de la violència masclista. Posant llum a la idea de com dependent de l'actuació de les autoritats davant la violència masculina, es contribueix a la construcció d'aquesta problemàtica, amplificant-la, fixant-la i/o reproduint-la, ja que en moltes ocasions aquestes són limitades i poc eficaces (responsabilitat política). Per altra banda, trobem la responsabilitat ètica que fa referència al fet que si una persona no es posiciona d'una manera activa en contra de la violència masclista, també se'l pot considerar responsable d'aquesta, ja que és una aprovació als governs, institucions i pràctiques que impulsen a cometre aquesta violència.

D'aquesta manera tal com es presenta en el marc de la *perspectiva de gènere*, aquesta violència és estructural, ja que vivim en una societat patriarcal la qual afavoreix que els homes agredeixin a les dones. Ja que es prescriu quin és el comportament que ha de presentar un home i una dona segons les expectatives socials, fet que conseqüentment genera una estructura de desigualtat. Així doncs, tal com afirma Cantera (2007) la violència masclista és una forma de conducta socialment apresada que es reforça ideològica

i culturalment; fet que demostra que la violència és un assumpte públic, polític, social i moral.

Finalment, trobem que un dels models més amplis i que té en compte tots els factors mencionats anteriorment és la *teoria ecològica*, comptant amb els principis de la història de desenvolupament de l'individu incloent les característiques biològiques, cognitives, emocionals i conductual (nivell individual), l'entorn familiar en el qual ha sigut educat (microsistema), les estructures formals i informals en les quals es relaciona l'individu (exosistema) i finalment, els valors culturals i ideològics de la societat en la qual s'ha desenvolupat (macrosistema). Tot i que novament hem de ser crítics amb els dos primers nivells, i no caure amb falsos mites que puguin justificar la conducta d'una persona, com ara: “la violència masclista només es dona en famílies amb problemes”, “els homes que maltracten a les seves parelles són malalts mentals”, “els homes que exerceixen violència consumeixen d'alcohol i/o drogues”, etc. (Bosch i Ferrer, 2012).

D'aquesta manera, des del punt de vista de les autores, és important tenir en compte aquests dos últims models per comprendre la violència masclista, ja que, per una banda el model ecològic dona una mirada molt ampla respecte a tots els factors que poden induir a la presència d'aquesta, a la vegada que la perspectiva de gènere dona consciència de com la construcció de gènere organitza no només el nivell macrosistèmic sinó que travessa la resta de sistemes generant una organització a nivell social, familiar i individual. Per aquest motiu, és de fonamental importància tenir en compte que la violència masclista la practiquen tot tipus de persones, de qualsevol classe social, grup ètnic, nivell cultural nivell econòmic, àrea professional, religió i nacionalitat (Cantera, 2007).

2. OBJECTIUS DEL TREBALL REALITZAT

Objectiu general:

- Determinar que reconeixen com a violències masclistes i que farien respecta aquestes, homes de diferents generacions.

Objectius específics:

- Reconèixer quines situacions perceben com a violències masclistes.
- Determinar quins factors consideren que expliquen aquestes violències.
- Recollir propostes respecte com erradicarien aquestes.

3. METODOLOGIA

Per assolir l'objectiu de determinar què reconeixen com a violències masclistes i que farien respecte a aquestes, homes de diferents generacions, el present estudi està basat en una investigació de metodologia qualitativa i mostreig per conveniència, desenvolupat a la comarca de la Cerdanya. S'ha considerat la metodologia qualitativa com la més adequada per portar-lo a terme, ja que és “una estratègia metodològica de gran utilitat quan s'està interessat a conèixer la percepció que els subjectes d'una població tenen sobre un determinat concepte, fet, institució o programa. Ja que es produeix una tipologia de dades que difícilment podran obtenir-se per altres mitjans, ja que configuren situacions naturals en la que és possible l'espontaneïtat i en la que, gràcies al clima permissiu surten a la llum opinions, sentiments i desitjos personals que en situacions experimentals rígidament estructurades no serien manifestats” (Gil, 1992).

3.1. Participants

En aquest estudi s'ha utilitzat un mostreig no probabilístic intencional, seleccionant de manera voluntària els subjectes que presentaven els criteris necessaris per formar part de la mostra. Aquests són ser un home resident a la comarca de la Cerdanya que formi part d'una de les següents franges d'edat: 1) de 18 a 30 anys, 2) de 31 a 65 anys i 3) més de 65 anys. De la mateixa manera, cal destacar que s'ha tingut en compte el nombre de

participants de cada grup, ja que l'habitual en la investigació mitjançant grups de discussió, és que els grups tinguin una mida compresa entre 6 i 10 subjectes (Wells, 1974; Morgan, 1988). Així doncs, la mostra ha estat composta per 22 homes dels quals 6 es situen dins la franja d'edat de 18 a 30 anys, 7 tenen entre 31 i 65 anys i 9 d'ells presenten més de 65 anys.

Per altra banda, també cal destacar que s'han tingut en compte altres variables com ara: el gènere, l'orientació sexual, l'estat civil, el nivell d'estudis, l'ideal polític, la religió i la participació en alguna associació feminista. Ja que són factors que poden influir en la percepció dels participants. Tot i que no han sigut factors necessaris i/o excloents per formar part de l'estudi. Aquesta informació ha estat recollida a partir del qüestionari que podeu trobar en l'annex 1.

Així doncs, tots els participants s'identifiquen amb el gènere masculí i són heterossexuals. Pel que fa a l'estat civil dotze estan casats o bé amb parella, vuit són solters, un està divorciat i un últim és vidu. Respecte al nivell d'estudis cinc han completat l'educació primària, vuit la secundària i deu han cursat estudis superiors. Seguidament, vuit d'ells presenten un ideal polític que s'adequa al discurs d'esquerres, un d'ells es considera central, set no es senten representats per cap discurs polític i sis no han contestat. Pel que fa a la religió divuit expressen no practicar cap religió, un d'ells és catòlic practicant i tres no contesten. Finalment, cap d'ells forma part de cap associació feminista i quatre presenten alguna persona en el seu entorn que forma part d'alguna associació feminista (podeu observar la taula de participants en l'annex 4).

3.2. Instrument

En el present estudi s'ha emprat la tècnica d'investigació qualitativa anomenada grup de discussió, "reunió d'un grup de persones que posseeixen certes característiques comunes, guiades per un/a moderador/a i dissenyada amb l'objectiu d'obtenir informació sobre un tema específic en un espai i temps determinats" (Krueger, 1991; Callejo, 2001; Suárez, 2005 citat per Huertas i Vigier, 2010).

Amb el fi de donar resposta a l'objectiu general de l'estudi "Determinar que reconeixen com a violència masclista i que farien respecta aquesta, homes de diferents generacions". En l'estudi, s'han realitzat tres grups de discussió, cada un destinat a una franja d'edat concreta (18-30 anys, 31-65 anys i més de 65 anys). Cada grup ha estat dirigit per un

conjunt de qüestions amb un ordre estipulat (vegeu annex 2), que han pogut variar segons el curs del grup. De la mateixa manera, cal destacar que els participants han estat lliures de respondre o no cada una de les preguntes.

Els grups han inclòs diverses qüestions que buscaven generar debat i conèixer l'opinió que presentaven els diferents membres cap al tema. Concretament, s'ha fet referència a quines situacions percebien com a violències masclistes. En el cas que no hagi sorgit debat respecta algun tipus de violència concret, s'ha presentat aquesta tipologia demanant que sabien i/o opinaven sobre aquesta. Durant el debat també s'ha fet al·lusió als micromasclismes, per tal de conèixer que percebien com a tal i a manera d'autocrítica saber si havien realitzat alguna d'aquestes accions. Per últim, s'han concretat dues altres preguntes en referència a les causes de les violències masclistes i a les mesures que s'haurien d'aplicar per reduir i/o erradicar aquestes.

3.3. Procediment

Primerament, la cerca de participants es va realitzar mitjançant el contacte directe amb els mateixos subjectes, seleccionats prèviament tenint en compte el criteri de l'edat i del lloc de residència. Amb les dues primeres franges d'edat, es va crear un grup de WhatsApp per tal de presentar de manera breu el tema i els objectius centrals, i de la mateixa manera poder conèixer la seva disponibilitat per tal de concretar el dia i l'hora de la dinàmica. Amb el grup de persones de més de 65 anys aquest procés es va fer de manera personal, presentant la proposta en el Casal de Persones Grans de Martinet.

En relació amb l'execució dels grups, en primer lloc, es va llegir el full de consentiment informat (vegeu a annex 3), en el qual s'explicita el consentiment per gravar en veu la sessió, la confidencialitat de les dades, el caràcter voluntari de la participació, el respecte cap a la resta de participants, i els seus drets durant la realització del grup. Seguidament, es va demanar que omplissin un qüestionari (vegeu a l'annex 1) per tal de realitzar un control de les variables presents al llarg de l'estudi, remarcant que responguessin únicament les qüestions amb les quals es sentissin còmodes. I un cop realitzat aquest procediment, s'iniciava el grup de discussió, la duració del qual era d'entre una i dues hores. Tots els grups van ser duts a terme de manera presencial.

3.4. Anàlisi

En referència a l'anàlisi de la informació, primerament s'han transcrit de manera completa els tres grups de discussió, respectant en tot moment la confidencialitat dels membres. Pel que fa a la transcripció de la primera franja d'edat, aquesta presenta una longitud de 9 pàgines escrites amb la font Calibri (Cuerpo), mida 11 i interlineat 1,15. Seguint el mateix format, la segona franja d'edat ocupa 21 pàgines i l'última franja 13.

A partir d'aquest punt, s'ha realitzat un anàlisi de contingut dels discursos dels participants i s'ha procedit amb la creació de les categories.

El procediment de categorització, es una etapa en la qual s'elabora un sistema de categories i de subcategories en el que es poden agrupar els elements del text ja codificats. De manera que una categoria és un denominador comú el qual es pot agrupar un conjunt d'enunciats sense forçar el seu sentit (Lopez i Deslauriers, 2011). Ja que cada una de les categories està composta per diversos temes, els quals a la vegada estan conformats per agrupacions de cites extretes dels grups de discussió que fan referència al mateix tòpic.

D'aquesta manera, cal destacar que el procés de categorització s'ha dut a terme a partir d'un sistema de categories flexibles creades a partir de la informació obtinguda de les transcripcions, d'aquesta manera, depenent de les dades extretes durant l'anàlisi de les cites han aparegut noves categories i subcategories, i algunes d'elles han sigut eliminades. Així doncs, aquestes s'han creat després de realitzar els diferents grups de discussió, a partir del contrast de les dades adquirides i tenint en compte l'objectiu de l'estudi.

4. RESULTATS

L'anàlisi de la informació està focalitzada en la percepció que tenen els homes cap a les violències masclistes. Així doncs, es troben mencions en relació amb les situacions que perceben com a exemples de violències masclistes, les causes que intervenen en la presència d'aquestes, i per últim, un recull de propostes per intervenir en aquesta problemàtica. A continuació es plantegen les categories, subcategories i temes obtinguts a partir de l'anàlisi dels tres grups de discussió, conjuntament amb el propòsit de cada categoria (Taula 1). Posteriorment, es presenta una explicació més detallada amb les cites que conformen cada categoria. Cal destacar que únicament s'han seleccionat les cites més

significatives, tot i que durant el procés de categorització se n'han tingut en compte moltes més. S'ha fet un anàlisi transversal per tal d'identificar els factors comuns i diferenciadors entre els tres grups.

Cal tenir en compte que al final de cada cita s'estableix un codi format per les inicials del nom i del cognom del participant junt amb el número del grup (1= 18 de 30 a anys, 2 = 31 de 65 anys i 3 = més de 65 anys) i finalment amb el número de pàgina i el fragment.

Taula 1. Categories, subcategories i temes

CATEGORIES	PROPÒSITS	SUBCATEGORIES I TEMES
Violències masclistes identificades	Conèixer quines situacions perceben com a violència masclista.	1) <u>Àmbits</u> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Parella</i> • <i>Familiar</i> • <i>Laboral</i> • <i>Social o comunitari</i> • <i>Digital</i> • <i>Institucional</i> • <i>Vida política i l'esfera pública</i> • <i>Educatiu</i> 2) <u>Formes</u> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Física</i> • <i>Psicològica</i> • <i>Sexual</i> • <i>Obstètrica i vulneració dels drets sexuals</i> • <i>Econòmica</i> • <i>Digital</i> • <i>Vicària</i> • <i>Micromasclismes</i>
Causas de les violències masclistes	Reconèixer quins factors consideren que influeixen en la presència d'aquestes violències.	1) <u>Nivell individual</u> 2) <u>Microsistema</u> 3) <u>Exosistema</u> 4) <u>Macrosistema</u>
Propostes per reduir aquesta problemàtica	Identificar quines mesures consideren que són les més adients per reduir aquestes violències.	1) <u>Àmbit individual</u> 2) <u>Àmbit familiar</u> 3) <u>Àmbit de parella</u> 4) <u>Àmbit social</u>

VIOLÈNCIES MASCLISTES IDENTIFICADES

La classificació dels elements d'aquest apartat s'ha realitzat a partir de la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència i l'article "Micromachismos – el poder masculino en la pareja moderna" de Bonino (2004).

Violències masclistes identificades – Àmbits

En aquest apartat s'han explorat quins àmbits en els quals una dona pot patir violència masclista, identificaven els participants. En aquest cas els homes que conformaven els diferents grups d'edat han presentat exemples de violència en l'àmbit de la parella, familiar, laboral, social o comunitari, digital, institucional, vida política i esfera pública, i educatiu. A continuació, podreu llegir una sèrie de cites que demostren cada un dels àmbits identificats.

1. Violència en l'àmbit de la parella:

"Que es faci un control de les despeses, com ara que un home que es deixi 5000 euros en una moto nova i després escridassa a la dona perquè s'ha gastat 200 euros amb compres". (XF1.6.86)

2. Violència en l'àmbit familiar:

"Després també hi ha el típic cas d'una nena que l'han fet casar amb un tio que no coneixia de res" (OP2.21.404)

3. Violència en l'àmbit laboral:

"En el moment de seleccionar el personal. S'havia dit que es seleccionen més homes que dones, perquè les dones es poden quedar embarassades". (MS1.5.77)

"I en molts casos moltes dones encara sembla que han de demostrar el que valen, sembla que possiblement no soc prou bona per fer aquesta feina, el que es diu la síndrome de la impostora" (IR2.14.268)

"Hi ha els sostres de vidre, en el qual arriba un punt en el qual les dones no poden accedir a determinats càrrecs". (AR2.15.279)

4. Violència en l'àmbit social o comunitari:

"O després a nivell cultural també hi ha coses que s'han fet en certs països, com ara la mutilació genital". (DH1.1.6)

“I després també hi ha tot el tema que a nivell social, en masses ocasions s’han ocultat les aportacions de les dones, mireu en la ciència per exemple”. (AR2.17319.)

5. *Violència en l'àmbit digital:*

“Jo amb això del tema Internet, també parlaria de tema de la pornografia. En la pornografia sempre hi ha la denigració de la dona, és a dir, sempre s’enfoca a la dona, a l’home no se l’enfoca tant en aquests vídeos.” (XF1.1.14)

“O també hi ha vídeos en els quals el títol directament fa referència a la violació, i no molt sotilment, sinó que de manera directa.” (PS1.2.15)

6. *Violència en l'àmbit institucional:*

“O amb el cas de la monarquia espanyola per exemple. Quan el Joan Carles va abdicar, el Felip va passar a regnar, quan abans que ell hi havia dues filles”. (XF1.5.73)

“Si... perquè en el punt que et pregunten que com anaves vestida, que què feies sola al carrer a aquella hora i tota la pesca... ja veus que no va bé”. (CP2.20.388)

7. *Violència en l'àmbit de la vida política i l'esfera pública:*

“En l'àmbit esportiu, sortint del futbol durant les olimpíades de Tòquio, un equip de voleibol femení va ser sancionat per no portar un uniforme en el qual ensenyessin més. En lloc de portar com unes calces van jugar amb shorts”. (PS1.5.69)

8. *Violència en l'àmbit educatiu:*

“I que ha passat ara també amb un professor de filosofia, que pel que es veu havia posat un treball per pujar nota que deia “podeu triar una d’aquestes opcions: anar amb mi a veure una òpera, o anar amb mi a la muntanya o deixar que us pinti al cos”. I el pitjor és que moltes vegades aquesta violència sexual, ve emmascarada amb coses d’un pretext educatiu, i és com un “ escolta! Per molt que ho maquillis, continua sent violent”. (PS1.3.33)

“Això també va passar a l’escola de teatre. Un professor va fer abús de poder del seu roll, i va dir a les alumnes, que si volien pujar nota, havien de sopar amb ell”. (JP1.3.34)

Violències masclistes identificades – Formes

En aquesta subcategoria es tracten aspectes relacionats amb quines formes de violència consideren els participants que pot patir una dona en els diferents àmbits esmentats

prèviament. Els homes han percebut situacions de violència física, psicològica, sexual, econòmica, digital i vicària. Dins d'aquest àmbit també s'han contemplat els micromasclismes detectats per part dels participants, ja que són la base de la majoria de les violències masclistes. Com he comentat anteriorment, únicament s'han seleccionat alguns dels exemples donats.

1. *Violència física:*

“També hi ha les físiques que inclouen cops, bufetades, etc. van a diferents nivells”. (XF1.1.1)

2. *Violència psicològica:*

“(…) En aquestes noies, encara hi ha el típic tio que va al camp i els diu: tu a fregar els plats” (PV3.3.44) (...) “si, això és masclisme verbal” (JJ3.3.46)

3. *Violència sexual:*

“Si la primera vegada et diuen que no, proves una segona, i si ja arribes a la tercera...doncs potser ja t'hauries d'anar a casa no? I no estar allà fotent el martellet tota l'estona... perquè pot semblar inofensiu...” (IR2.2.38)

“Jo crec que aquí també hi hauria l'exemple de la típica oficina que hi ha el director que quan passa la noia pel davant diu “ai quin culet” i coses similars, i això ja entraria dins de la violència sexual”. (XF1.3.29)

4. *Violència econòmica:*

“I dins la parella... doncs et pots trobar des de violència econòmica... és a dir, a condicionar els recursos que pot tenir (...)” (IR2.1.18)

5. *Violència digital:*

“Després a les xarxes socials, malauradament també hi ha molta pressió com control, xantatge a partir d'imatges, control de la ubicació i actualment moltes aplicacions actuals són medi per dur a terme aquesta acusació”. (JP1.1.2)

“En els casos de noies i dones que tenen molts seguidors, en els seus comentaris sempre veu el típic comentari de “tant de bo veure't despullada” o “te pondria a cuatro”. (XF1.1.10)

6. Violència vicària:

“És la violència física que exerceix el pare cap als fills per generar un dolor psicològic a la dona”. (XF1.5.81)

“És quan un pare o una mare fan mal als fills per fer mal a la parella”. (PV3.6. 90)

7. Micromasclismes:

Utilitaris: “Això vol dir que ara al treballar la dona fora també li ha donat una mica més de llibertat o al final l’acabat lligant més?” (SR2.9.176) ... “No... moltes vegades al final el que s’acaba fent és doble torn” (IR2.9.177) ... “Exactament! Es aquí on volia anar a parar. Acaben treballant a casa i fora de casa”. (SR2.10.178)

“Això per desgràcia encara passa a moltes cases, se’n preocupa més de l’educació dels fills la dona que no pas l’home”. (MR3.9.140)

Encoberts: “I casa també s’havia vist eh, veiem els rols que adoptaven els nostres pares a casa, i tots sabem qui manava... i si el pare deia que allò era blanc, doncs era blanc...” (IR2.8.140)

Crisis: “És la por de perdre el poder”. (PV3.11.164) ... ”Exactament, és la por a que ella surti fora de casa, el que pot passar”. (PM3.11.165) ... “És la por de l’home de deixar-la marxar”. (JM3.11.166)

Coercitius: “els meus avis per part de pare per exemple, el meu avi era el patriarca de la família, ell ho decidia tot, si ell no tenia el comandament de la tele uff..., i si ell no volia mirar la tele ningú la mirava”. (PS1.7. 98)

CAUSES DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

En aquesta temàtica s’han tingut en compte els diferents factors que els homes consideren que poden intensificar i/o cronificar la violència masclista en la nostra societat. Durant el debat han sorgit diversos aspectes que es poden incloure dins dels diferents nivells que conformen la teoria ecològica de Bronfenbrenner mencionada per les psicòlogues Roberta de Alencar-Rodrigues i Leonor Cantera en l’article “Violència de Género en la

Pareja: Una Revisión Teórica”. Així doncs, trobem element que es poden classificar dins del:

Causes de les violències masclistes - Nivell individual

- *Característiques biològiques*: “genèticament hi ha persones que tendeixen a ser més violentes”. (XF1.9.136)
- *Característiques cognitives*: “És que al final, jo penso que totes aquestes persones que acaben matant a la seva parella, són uns desequilibrats mentals” (CP2.20.390).
- *Característiques emocionals*: “(...) és perquè no t’has trobat en una situació que t’ha generat un estrès a nivell emocional que t’ha portat a fer això, i és una situació de dominància que t’has creat tu envers sobre una persona i com que no has pogut concebre el rebuig de que aquella situació canviï, doncs acabes fent això”. (IR2.20.393)
- *Característiques conductuals*: “jo crec que en tot això, molt del problema ve de la droga eh”. (PB3.7.99)

Causes de les violències masclistes - Microsistema

“És que la paraula masclista...amaga un drama que mai s’ha parlat, és a dir, quan hi ha hagut un maltractador ja surt a la tele, l’hem agafat i ja està. Però mai es diu per la tele que darrere d’un maltractador i ha hagut un nen maltractat”. (FF3.2.25)

“També hi ha un tema que tampoc se’n parla. És que un home no maltracta a qualsevol dona, o sigui quan hi ha maltracta, normalment es maltracta a una dona que ja ha estat maltractada”. (FF3.1.8)

“Dintre que no se la respecti, també és molt important el fet de fer-se respectar no? L’únic que sempre hi ha gent amb un caràcter més fort que s’imposa sobre algú que potser el té més dèbil... i després acabava passant el que dius tu... i tothom hauria de saber dir un “fins aquí””. (CP2.6.102)

Causes de les violències masclistes - Exosistema

Educació: “Hi ha una educació de base que ens condiciona i que a vegades ni tan sols en són conscients”. (AR2.18.334)

“És que la violència ja no ve donada únicament per la cultura, sinó també per la religió i moltes vegades també per l’educació”. (JP1.1.7)

Manca de justícia: “Jo crec que hi ha molts prejudicis per part dels jutges”. (AR2.20.387)
“Si... perquè en el punt que et pregunten que com anaves vestida, que què feies sola al carrer a aquella hora i tota la pesca... ja veus que no va bé”. (CP2.20.382) P1: “No... i que al final, la justícia és un reflex de la societat”. (IR2.20.389)

“En aquests violadors només els hi posen 2 o 3 anys, i només si es pot demostrar eh! Perquè la dona s’ha de defensar, i ha d’aportar un munt d’evidències perquè es declari culpable el violador, que tela”. (PB3.6.88)

Mitjans de comunicació: “Jo crec que el fet que se’n parli més, ho provoca més també. Parlar-ne més fa que augmentin aquests casos crec jo”. (JV3.5.70)

Causes de les violències masclistes - Macrosistema

Poder: “Exacte, perquè el rol de poder que se li ha donat a l’home al llarg de la història doncs fa que les persones tinguin instints i comportaments que poden recolzar aquesta creença”. (JP1.8.128)

Religió: “el que ha dit abans el participant JP1 sobre Adam i Eva, és com que aquesta història transmet que la dona és qui té sempre la culpa perquè és que va menjar la poma i tot el tema de que Déu va crear l’home i després, al veure que estava sol va agafar una de les seves costelles i d’ella en va crear una dona. Tota la història gira al voltant de l’home”. (XF1.8.132)

Pornografia: “És que al final, el porno de tota la vida és el que t’ensenya. La dona està per satisfer a l’home i ja està”. (CP2.4.77)

Música: “Això ja és un problema de la societat, perquè la música... fins i tot diu que les noies estan per satisfer als nois sexualment...”(OP2.6.107) “El reggaeton no?” (SR2.6.108)

Capitalisme: “És capitalisme pur i dur. Si no hi ha benefici aquesta persona no m’interessa”. (SR2.17.315) → fent referència a les baixes que han de cobrir les empreses quan una dona està embarassada.

PROPOSTES PER REDUIR AQUESTA PROBLEMÀTICA

En aquest apartat, es presenten accions de canvi a diferents nivells (individual, parella, família i social) que segons els participants podrien reduir les diferents formes de violència masclista en diferents àmbits.

Propostes per reduir aquesta problemàtica - Àmbit individual

“El primer que hauríem de fer, és millorar nosaltres, perquè potser som els primers que tenim conductes que hauríem de canviar... com ara els micromasclismes, que jo penso que els cometem tota la societat.” (JP1.9.143)

“Jo parlo com a solter, i penso que el millor que es pot fer quan es veu algun tipus de violència, doncs s’ha d’actuar, i és igual que sigui a casa o amb els amics o amb qui sigui, però s’ha d’intentar parar els peus i encaminar a la gent”. (OP2.19.360)

Propostes per reduir aquesta problemàtica - Àmbit familiar

“Jo crec que una molt bona cosa que podem fer, és que amb els joves o els nets, és donar un bon exemple... dir bàsicament el que hem estat parlant aquí... que les tasques de la llar son compartides, que l’home i la dona són el mateix...” (PM3.13.203)

Propostes per reduir aquesta problemàtica - Àmbit de parella

“Jo actualment no tinc parella, però quan hi he estat sempre ha sigut anar al més pràctic, si jo arribo primer jo cuino, si arribes tu abans doncs ho fas tu i anar fent les coses així. Amb el tema econòmic cada un tenia la seva font d’ingressos, així que ni jo deia que jo porto aquests diners i només pots gastar això, ni ella tampoc...” (CP2.19.357)

Propostes per reduir aquesta problemàtica - Àmbit social

Àmbit laboral: “El que hauria de fer l’estat és donar una sèrie d’ajudes a les persones que volen tenir un fill” (OP2.15.294)... “Seria necessària una legislació i unes ajudes perquè l’empresari no s’hagi de trobar en aquest dilema i, per tant, no hagi de fer aquesta discriminació”. (AR2.16.306)

“Al final és això, si s’aproven més lleis, almenys dins l’àmbit laboral el masclisme anirà reculant... esperem”. (SR2.17.313)

Àmbit penal: “Per això jo crec que s’hauria de practicar la castració. Perquè en aquell que ja li han fet li diria als altres, ep mira com m’he trobat jo, vigila que si t’enganxen a

tu et trobaràs igual! Jo crec que això ho frenaria. Perquè clar, avui en dia els agafen i a l'endemà tornem-hi". (PB3.5.73)

Àmbit educatiu: "De fet, jo penso que a les escoles s'hauria de fer molt respecte aquest tema... no sé, jo penso que un mestre abans de ser-ho, hauria de ser psicòleg". (PV3.13.209)

"S'hauria d'explicar bé que és la sexualitat i respectar, i entendre que és un procés lent d'aprenentatge i que malauradament no es fa bé (...) Com pensa l'altra persona, com em puc apropar a una noia sense ofendre-la, sense fer-li mal... i jo penso que aquí hi ha molt i molt a treballar per desgràcia, el que passa és que és difícil... ". (AR2.5.79)

5. CONCLUSIONS I DISCUSSIÓ

L'anàlisi dels debats que han sorgit en els diferents grups de discussió, han permès identificar la percepció cap a les violències masclistes que presenten els participants que han conformat cada grup d'edat. En aquest sentit, les troballes més rellevants estan relacionades amb quines situacions perceben com violències masclistes, quins factors consideren que poden causar aquestes violències i finalment, quines propostes de canvi consideren òptimes per fer front a aquestes.

En primer lloc, fent referència al meu primer objectiu específic "Reconèixer quines situacions perceben com a violències masclistes". Basant-me en la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret a les dones a erradicar la violència masclista i la modificació d'aquesta el 22 de desembre de l'any 2020, he pogut observar que els participants que conformen les diverses franges d'edat, son conscients de les diverses formes i àmbits en els quals una dona pot patir una agressió masclista.

Abans de realitzar aquest estudi presentava falses creences com ara: la violència física és la forma de violència en la que es centrarà més el debat, o l'àmbit de violència més present en la discussió serà el de la parella, o com més elevada sigui la franja d'edat menys situacions de violències masclistes s'identificaran.

Però a mesura que he realitzat l'anàlisi dels resultats, aquestes fal·làcies s'han anat desconstruint, ja que tal com he esmentat anteriorment, en els tres grups de discussió

s'han identificat un ampli ventall de situacions de violències masclistes en les quals han sorgit àmbits i formes molt diversos.

Tot i això, cal remarcar similituds i diferències destacables que s'han donat entre les diferents franges d'edat. Pel que fa a les formes de violència reconegudes, en tots els grups s'han identificat episodis relacionats amb la violència física, psicològica, sexual, econòmica i vicària. Per contra, la violència digital únicament ha sorgit en el grup de divuit a trenta anys. Fet probablement degut al auge que han viscut les xarxes socials aquests darrers anys i que principalment ha envoltat a persones pertanyents a un grup d'edat més baix. Dins d'aquesta tipologia de violència, també cal destacar que en la segona franja d'edat (31 a 65 anys) ha sorgit la idea que l'apogeu d'Intern podria ser un factor que ha influït en l'augment de la violència masclista, justificant que no hi ha un bon cribratge de la informació, generant que els joves rebin molta informació errònia. Principalment, des de la pornografia que consumeixen, espai en el qual es promou la violència sexual cap a la dona.

Un altre fet destacable és que la violència obstètrica, no ha sigut identificada en cap grup de discussió. El principal motiu pel qual probablement aquesta no s'ha tingut en compte, és que de la mateixa manera que s'han invisibilitzat durant molts anys altres formes de violència masclista, aquesta ha estat amagada durant molt de temps sota el pretext que moltes de les accions que conformen aquesta violència es veuen normalitzades fins i tot per les mateixes dones que les pateixen, tal com esmenta Laura F. Belli en l'article "La violencia obstétrica: otra forma de violación a los derechos humanos" (2013).

Pel que fa als àmbits reconeguts, la violència donada en l'àmbit de la parella, familiar, laboral, social, institucional i de la vida pública han estat identificats en els diferents grups. Per contra, igual que ha passat en les formes de violència, l'àmbit digital únicament ha sorgit en la primera franja d'edat. I per altra banda, l'àmbit educatiu només s'ha donat en les dues primeres franges d'edat. Un dels motius podria ser el nombre significatiu de participants de més de seixanta-cinc anys, que únicament van ser escolaritzats durant els estudis primaris, generant una disminució de la probabilitat d'haver observat una situació de violència masclista en aquest àmbit.

Per tancar aquest apartat, fent referència als micromasclismes, les dues primeres franges d'edat si que coneixien aquest tema i han presentat situacions que feien referència a aquest

concepte. Per contra, la última franja d'edat no ha reconegut aquesta tipologia de violència fins que jo he presentat exemples de micromasclismes. Tot i això, cal destacar que tots els grups han reconegut de manera directa o indirecta aquestes situacions com “actes de dominació envers les dones”. (Bonino, 2004).

Seguidament, pel que fa a l'objectiu de “Determinar quins factors consideren que expliquen aquesta violència”. De manera global, els participants dels diferents grups d'edat, han identificat múltiples causes que consideren que podrien intervenir en la presència de les violències masclistes. Fet que es relaciona amb el model ecològic de Bronfenbrenner mencionat per Roberta de Alencar-Rodrigues i Leonor Cantera en l'article “Violencia de Género en la Pareja: Una Revisión Teórica”, posant el focus d'atenció als innumerables factors que poden fomentar la presència d'aquest fenomen.

Així doncs, tal com heu pogut observar en els resultats, els participants han considerat que a nivell individual: els factors genètics, la presència d'un trastorn mental, el consum de tòxics i/o una manca de control emocional; poden augmentar el risc que una persona esdevingui un potencial agressor. Demostrant que encara es fa notable la presència dels mites en torn a que factors individual o interns poden ser els causants que un home exerceixi violència contra una dona, tal com presenten Bosch i Ferrer (2012) en l'article “Nuevo mapa de los mitos sobre la violencia de género en el siglo XXI”. Tot i que cal destacar que en la segona franja d'edat ha sorgit la idea de que la majoria d'agressors no presenten cap trastorn mental, idea recolzada per Echeburúa i Corral en l'article “Violencia doméstica: ¿es el agresor un enfermo?” on els autors conclouen que la majoria d'homes que exerceixen violència masclista no presenten cap mena de patologia a nivell mental que justifiqui la seva conducta.

Seguidament, pel que fa als factors recollits en el microsistema han sorgit dos besants diferents. Per una banda, s'ha parlat de com el fet d'haver patit maltractes durant la infància pot augmentar la probabilitat que aquella persona esdevingui agressora, idea recolzada per Raúl Lizana en el curs “L'impacte de les violències masclistes en infants i adolescents” on explica que el 50% dels maltractadors de violència masclista també agredeixen als seus fills com a manera d'educar-los. Fet que conseqüentment, podria generar que l'infant aprengui que la violència és un bon mitjà per solucionar els conflictes i de la mateixa manera percebin que els homes tenen més poder que dones. Tot i això, en

l'Informe Mundial sobre la Violència i la Salut (Heisen i García-Moreno, 2003, com es va citar en Bosch i Ferrer, 2012) s'expressa que encara que es puguin donar antecedents, no tots els infants que han sigut objecte de maltractament o n'han presenciat, esdevindran adults que maltracten ja que no hi ha una relació causal. Per contra, centrant-nos en el paper de la víctima ha sorgit la idea que el fet de no saber marcar límits en una relació de parella en pot augmentar la presència. I per altra banda, també s'ha comentat com el fet d'haver estat maltractada amb anterioritat, pot augmentar la probabilitat de tornar a ser objecte d'aquesta violència. Creença recolzada per la Macroenquesta de Violència en contra la Dona de 2019, realitzada per la Subdirecció General de Sensibilització, Prevenció i Estudis de la Violència de Gènere (Delegació del Govern contra la Violència de Gènere), on es va conèixer que el 9,7% de les dones que havien patit violència física, el 7,8% de víctimes de violència sexual en l'àmbit de la parella i un 9,4% de dones que havien patit violència psicològica, ja havien estat agredides amb anterioritat per un altre agressor.

Pel que fa a l'exosistema, han sorgit factors com ara l'educació, la manca de justícia i els mitjans de comunicació. Pel que fa a la primera causa, principalment s'ha parlat de com l'educació sexista que s'ha rebut i que es segueix rebent des de l'àmbit informal i formal, a generat que les dones i els homes assumeixin uns rols hegemònics conformats per un conjunt de conductes que potencien la reproducció de la violència masclista, idea sostinguda per la teoria de gènere creada per Connell, on es presenta el fet que educar a una dona per ser femenina i a un home per ser masculí genera un patró de relacions de poder i desigualtat entre ells. Referent a la manca de justícia, els participants han externalitzat considerar que moltes de les mesures judicials són insuficients generant que molts dels agressors presentin un sentiment d'impunitat, i de la mateixa manera també han presentat la idea que durant els processos judicials es revictimitza a la víctima. Idees fomentades per Ricardo Rodríguez Luna en el llibre “¡Pero si nosotros no hemos hecho nada!”, on parla sobre la responsabilitat política, terme que apunta a com l'actuació de les autoritats davant la violència masculina, pot contribuir a la construcció d'aquesta problemàtica, amplificant-la, fixant-la i/o reproduint-la. Concepte que també es podria relacionar amb el tracte que fan els mitjans de comunicació cap a aquesta problemàtica.

Per finalitzar aquest apartat, trobem que els factors que han sorgit dins la dimensió del macrosistema estan relacionats amb diferents aspectes que conformen la societat com ara la religió, la pornografia, la música o fins i tot el capitalisme. Elements claus que els participants consideren que han jugat un paper molt important en el manteniment del roll de poder de l'home al llarg de la història. Idea recolzada per la teoria de Perspectiva de gènere, model que es focalitza en explicar com elements culturals i socials causen diferències i consegüentment desigualtats entre homes i dones.

Per tancar la discussió dels resultats, els participants han proposat diverses idees per reduir les violències masclistes, donant resposta al tercer objectiu "Recollir propostes respecte com erradicarien aquestes". Així doncs, en els tres grups han sorgit suggeriments donant resposta a quatre àmbits. En primer lloc, dins l'àmbit individual, per una banda, s'ha parlat sobre la idea d'autorevisar-se per no cometre de manera involuntària accions masclistes i, per altra banda, s'ha parlat d'actuar davant d'episodis de violències masclistes. Idees que es podrien relacionar amb el concepte de "responsabilitat ètica" proposat per Ricardo Rodríguez Luna, fent referència al fet que si una persona no es posiciona d'una manera activa en contra de les violències masclistes, també se'l pot considerar responsable d'aquesta. Teoria que també es podria relacionar amb les propostes dins l'àmbit familiar i de la parella, on es planteja evitar cometre micromasclismes dins l'esfera familiar i de la parella. Finalment, dins l'àmbit social s'han proposat idees relacionades amb el marc laboral, penal i educatiu idees que novament es poden relacionar amb el treball de Ricardo Rodríguez Luna, però aquest cop amb la "responsabilitat política" explicada anteriorment. Ja que els participants han proposat la necessitat d'aplicar mesures que promoguin la igualtat i la justícia en els diferents àmbits de la vida pública.

Així doncs, a manera de conclusió, en aquest estudi s'ha pogut observar una diversitat d'idees i opinions que han permès conèixer quina és la perspectiva que mostren homes de diferents generacions cap a les violències masclistes i que farien respecte aquestes.

Per començar, un dels principals fets que m'agradaria remarcar, és que no he pogut observar una diferència molt significativa entre els diferents grups d'edat. És a dir, certament cada grup s'ha focalitzat de manera més específica en unes situacions de violència més concretes, o en unes causes i propostes més particulars. Però en termes

generals, considero que tots els participants són conscients de la magnitud d'aquesta problemàtica, ja que en tots els grups ha sorgit la idea que una dona pot patir molts tipus de violència en àmbits molt diversos de la seva vida, enfocament que s'ha vist demostrat en les diferents propostes i causes presentades, confirmant que no perceben aquesta violència com un "fenomen aïllat a un cas o situació concreta" (Bosch i Ferrer, 2000) sinó que mostren consciència sobre la complexitat d'aquest fenomen i l'amplitud d'elements socials que han influït i continuen influint en la cronificació d'aquesta. Allunyant-se dels resultats obtinguts en l'estudi realitzat pel Centre Reina Sofia sobre Adolescència i Joventut. Treball en el qual, tal i com he esmentat anteriorment, s'han obtingut resultats significatius respecte al nombre de participants que consideraven que aquesta violència era un invent social o fins i tot, inevitable.

Tanmateix, han mostrat presentar una percepció de canvi sobre com la societat percep les violències masclistes actualment. Idea justificada amb la impressió que durant els últims anys s'ha visibilitat més aquesta problemàtica i conseqüentment ha generat que es tingui més consciència en l'àmbit social i de la mateixa manera sigui més criminalitzada. Tot i que de la mateixa manera, han externalitzat ser coneixedors que encara s'han de realitzar molts canvis, per aconseguir erradicar aquestes violències i poder viure en una societat completament igualitària.

Finalment, a manera de reflexió personal, considero que la realització d'aquest treball m'ha permès ser més conscient que mai, de l'amplitud d'àmbits en els quals es dona aquesta violència, evidenciant que aquest fet és un fenomen social i estructural. Idea que conseqüentment m'ha permès prendre consciència respecte a la magnitud de canvis que s'hauria de realitzar en els diferents àmbits que conformen l'esfera social, per tal que aquestes mesures acabin generant una influència en la resta de nivells en el qual es desenvolupa un individu, i d'aquesta manera aconseguir educar persones lluny de l'ideal patriarcal. I també voldria destacar, que de la mateixa manera que la realització d'aquest estudi m'ha generat un impacte a nivell individual, considero que aquest també ha pogut generar una influència en els participants i consecutivament a les persones que puguin llegir aquest treball.

6. ORIENTACIONS FUTURES

Tenint en compte les conclusions del present treball, he sigut conscient de la confluència d'opinions que s'ha donat a nivell intragrupal i intergrup. Fet que des del meu punt de vista ha pogut suposar una limitació, ja que he conegut un perfil d'opinions molt similars, impedint-me conèixer arguments més diversos entorn les violències masclistes. Així doncs, com a proposta futura, seria interessant seleccionar participants amb uns ideals més contraris, per tal d'observar una divergència d'opinions més marcada. Per altra banda, tal com he esmentat anteriorment, aquesta manca de diferències d'opinions també s'ha vist reflectida entre els grups d'edat. Fet que m'ha fet pensar, que a manera de millora seria interessant tenir en compte altres variables a banda de l'edat com ara la cultura, l'educació rebuda, l'àmbit de treball, etc. Per tal de poder conèixer si aquests factors influeixen en la percepció que presenten els subjectes davant les violències masclistes.

Finalment, també seria convenient replicar aquest estudi amb la participació de dones, ja que seria interessant analitzar les similituds o diferències d'opinions entre sexes.

7. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Alencar-Rodrigues, R., Cantera, L. (2012). Violencia de Género en la Pareja: Una Revisión Teórica. *Psico*, 43(1), 116-126. Recuperat de: <https://core.ac.uk/reader/132083860>

Amurrio, M., Larrinaga, A., Usategui, E., Valle, A.I., (2010) “Violencia de género en las relaciones de pareja de adolescentes y jóvenes de Bilbao”. *Zerbitzuan*, 47, 121-134. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3262821>

Armengol, J.M., Carabí, A. (2015). *Masculinidades alternativas en el mundo de hoy*. Icaria Editorial.

Belli, L. F. (2013). La violencia obstétrica: otra forma de violación a los derechos humanos. *Revista red Bioética, UNESCO*, 1 (7), 25-34. Recuperat de: <https://ri.conicet.gov.ar/handle/11336/12868>

Bonino, L. (2002). Masculinidad hegemónica e identidad masculina. *Dossiers feministes*, 7-35. Recuperat de: <https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:cP0rQI-Gd2MJ:https://www.raco.cat/index.php/DossiersFeministes/article/viewFile/102434/153629+&cd=16&hl=es&ct=clnk&gl=es>

Bonino, L. (2008). Micromachismos – el poder masculino en la pareja “moderna”. *Voces de hombres por la igualdad*, 21, 89-109. Recuperat de: <https://vocesdehombres.files.wordpress.com/2008/07/micromachismos-el-poder-masculino-en-la-pareja-moderna.pdf>

Bosch, E., Ferrer, V.A. (2000). La violencia de género: De cuestión privada a problema social. *Psychosocial Intervention*, 9(1), 7-19. <https://www.redalyc.org/pdf/1798/179818244002.pdf>

Bosch-Fiol, E., & Ferrer-Pérez, V. A. (2012). Nuevo mapa de los mitos sobre la violencia de género en el siglo XXI. *Psicothema*, 24(4), 548-554. Recuperat de: <https://www.redalyc.org/pdf/727/72723959007.pdf>

Cantera, L.M. (2007). *Casais e violência: Um enfoque além do gênero*. Porto Alegre: Dom Quixote

Connell, R. (1978). *Gender and Power: Society, the Person and Sexual Politics*. Stanford, California: Stanford University Press

Casaprima, J. (2021, 09 de setembre). Un 20% dels nois de 15 a 29 anys creu que la violència masclista no existeix. *Notícies* 3/24. Recuperat de: <https://www.ccma.cat/324/un-20-dels-nois-de-15-a-29-anys-creu-que-la-violencia-masclista-no-existeix/noticia/3121193/>

David, D.S. i R. Brannon. (1976). *The 49% Majority: The Male Se Role*. Addison-Wesley

Echeverría, G. (2005). *Análisis Cualitativo por categorías* [Apunts acadèmics].

Flecha, Ramón *et al.* (2013) “The New Masculinities and the Overcoming of Gender Violence”, *International and Multidisciplinary Journal of Social Sciences*, 2(1), 88-113. Recuperat de: https://scholar.googleusercontent.com/scholar?q=cache:vvDdDuClGrQJ:scholar.google.com/+%E2%80%9CThe+New+Masculinities+and+the+Overcoming+of+Gender+Violence&hl=es&as_sdt=0,5&as_vis=1

Geldschläger, H., Ginés, O. (2013). Abordaje terapéutico de hombres que ejercen violencia de género. *FMC: Formación Médica Continuada en Atención Primaria*, 20(2), 89-99. Recuperat de: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4861108>

Gil Flores, J. (1992). La metodología de investigación mediante grupos de discusión. *Universidad de Sevilla*, 200-212. Recuperat de:

https://gredos.usal.es/bitstream/handle/10366/69434/La_metodologia_de_investigacion_mediante.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Huertas Barros, E., & Vigier Moreno, F. J. (2010). El grupo de discusión como técnica de investigación en la formación de traductores: dos casos de su aplicabilidad. *Entreculturas. Revista De Traducción Y Comunicación Intercultural*, (2), 181-196. <https://doi.org/10.24310/Entreculturasertci.vi2.11766>

Lizana, R. (2021). *L'impacte de les violències masclistes en infants i adolescents*. [Apunts d'un curs]. Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Socials

Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya 5123 (2008). Recuperat de: <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=491383#1407376>

Llei 17/2022, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. (Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, nº8303, de 24.12.2020). Recuperat de: <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8303/1828756.pdf>

Ley Orgánica 1/2004, de 28 de diciembre, de Medidas de Protección Integral contra la Violencia de Género (BOE, nº 313, de 29.12.2004). Recuperat de: <https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2004-21760>

López, R. E., Deslauriers, J. P. (2011). La entrevista cualitativa como técnica para la investigación en Trabajo Social. *Margen*, (61), 1-19. Recuperat de: <http://biblioteca.udgvirtual.udg.mx/jspui/handle/123456789/2711>

Money, J. (1973). Gender role, gender identity, core gender identity: Usage and definition of terms. *Journal of the American Academy of Psychoanalysis*, 1(4), 397-402. Recuperat de: <https://guilfordjournals.com/doi/abs/10.1521/jaap.1.1973.1.4.397?journalCode=jaap.1>

MORGAN, D. L. (1988). Focus groups as qualitative research. Sage University Paper Series in Qualitative Research Methods, 16. Beverly Hills, Sage Publications. Recuperat de: <https://www.kth.se/social/upload/6566/Morgan.pdf>

Preguntas frecuentes: Tipos de violencia contra las mujeres y las niñas. (s.d.). ONU Mujeres. Recuperat de: <https://www.unwomen.org/es/what-we-do/ending-violence-against-women/faqs/types-of-violence>

Plural, nuevo centro de masculinidades de Barcelona (07.10.2021). Ajuntament de Barcelona. Recuperat de: https://www.barcelona.cat/infobarcelona/es/tema/feminismos-mujer/plural-nuevo-centro-de-masculinidades-de-barcelona_1108045.html

Tipus de violència masclista. (15 de novembre de 2021). Gencat. Recuperat de: <https://canalsalut.gencat.cat/ca/salut-a-z/v/violencia-masclista/tipus-de-violencia-masclista/>

Rodríguez, E., Calderón, D., Kuric, S., Sanmartín, A., (2021). Barómetro Juventud y Género 2021. Identidades, representaciones y experiencias en una realidad social compleja. Madrid. Centro Reina Sofía sobre Adolescencia y Juventud, Fad. DOI: 10.5281/zenodo.5205628.

Rodríguez Luna, R. (2012) ¡Pero si nosotros no hemos hecho nada! La responsabilidad ético-política de la violencia masculina. Institut Interuniversitari d'Estudis de Dones i Gènere (iiEDG). Recuperat de: https://www.iiedg.org/ca/recerca/MONOGRAFIAiiEDG_1_WEB.pdf

Scharager, J., & Reyes, P. (2001). Muestreo no probabilístico. *Pontificia Universidad Católica de Chile, Escuela de Psicología, 1*, 1-3.

Subdirección General de Sensibilización, Prevención y Estudios de la Violencia de Género (Delegación del Gobierno contra la Violencia de Género), (2019). *Macroencuesta de Violencia Contra la Mujer.* Ministerio de Igualdad. Recuperat de:

https://violenciagenero.igualdad.gob.es/violenciaEnCifras/macroencuesta2015/pdf/Macroencuesta_2019_estudio_investigacion.pdf

Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM). Masculinidad hegemónica ¿Qué es y como nos afecta? (Infografía)

Recuperat de: https://coordinaciongenero.unam.mx/avada_portfolio/masculinidad-hegemonica-infografia/

WELLS, W. D. (1974): Group interviewing, en Ferber, R. (Ed.), Handbook of marketing research. New York, Me Graw Hill. Recuperat de: <https://www.worldcat.org/title/handbook-of-marketing-research/oclc/695649>

QÜESTIONARI FINAL:

Per tal de finalitzar l'estudi, agrairia que responguéssiu aquest breu qüestionari per tal de poder conèixer les diferents variables que poden interferir en les vostres opinions. No esteu obligats a respondre totes les preguntes, així doncs, responeu les que considereu convenients.

1. **Edat:** 18-30 anys 31-65 anys Més de 65 anys

2. **Origen:**

3. **Gènere amb el qual t'identifiques:** Masculí Femení Altres

4. **Orientació sexual:**

Heterosexual Homosexual Bisexual Pansexual Asexual Altres

5. **Estat civil:**

Solter/a Parella Casat/da Divorciat/da Vidu/a

6. **Nivell d'estudis:**

7. **Situació laboral:** Atur Treballant Jubilat

* En el cas d'haver indicat l'opció "Treballant": En que treballes actualment?

8. **Em podries dir quin discurs polític s'adequa als teus ideals?**

9. **Formes part d'alguna associació feminista? Quina?**

10. **Hi ha alguna persona en el teu entorn que formi part d'alguna associació feminista?**

11. **Practiques alguna religió? En cas que la resposta sigui afirmativa, em podries dir quina?**

12. **Informació addicional:**

GUIÓ:

---

1. Quin tipus o formes de violència masclista, creieu que pot patir una dona a la nostra societat?
2. Podríeu dir-me alguna situació en la que hagueu pogut observar algun exemple de violència masclista?
3. Pensant en vosaltres, creieu que heu pogut reproduir aquesta violència en alguna ocasió?
4. Quines creieu que són les principals causes de la violència masclista?
5. Feu algun cosa en el vostre dia a dia, per reduir-la o erradicar-la? Què més es podria fer?

*** Preguntes secundàries per si no sorgeix debat:**

- *Presentar els àmbits i tipus de violència que no han sorgit durant el debat (física, sexual, psicològica, econòmica, obstètrica, vicària). Preguntar que saben sobre aquesta, o si podrien reconèixer alguna situació en la que hagin observat aquest tipus de violència.*
- *Presentar exemple d'episodis micromasclistes. Demanar si consideren aquestes situacions com a violentes i si creuen que han pogut reproduït algun d'aquests exemples.*

1) Utilitaris:

EX: Si un home li diu a la seva parella o dona: “M’agrada com planxes les camises, prefereixo que ho facis tu perquè ho fas millor” o “Però si jo sempre t’ajudo amb les tasques de la llar i amb els nens!”

2) Encoberts:

EX: “Si no fas això per mi és que no m’estimes” o “Te n’adones que sempre ens em d’enfadar per culpa teva?” o “Com que no t’ajudo en res? Ets una exagerada, estàs boja!”

3) Crisis:

EX: “Quan una dona li comenta la seva parella que te intenció de treballar fora de casa, i aquest li respon: tu sabràs que fas, però vull la casa neta” o “Una dona li comenta la seva parella que finalment s’apuntarà a les classes d’anglès els dimecres a la tarda i que durant aquelles dos hores s’haurà de fer càrrec del nen. I l’home li respon amb un: ja veurem, m’ho pensaré”.

4) Coercitius:

EX: “El fet de a una casa la televisió sempre estigui monopolitzada per la programació que escull l’home” o “Que un home pugui passar-se tots els dissabtes fora de casa amb els seus amics sabent que la seva parella està a casa cuidant dels fills”.

Benvolguts/des participants,

El meu nom és Judit Rabasa Puig i soc una estudiant de 4t de Grau de Psicologia de la Universitat de Girona. Com a part dels meus estudis, estic desenvolupant el meu Treball de Final de Grau titulat “La perspectiva dels homes sobre les violències masclistes: un estudi intergeneracional” amb l’objectiu que homes de diferents generacions determinin què reconeixen com a violència masclista i que farien respecta aquesta.

Per tal de poder assolir aquest objectiu, realitzaré diversos grups de discussió conformats entre sis i deu participants cada un. Aquests participants compartiran un espai on a partir de diverses preguntes s’iniciarà un debat per tal de conèixer les seves opinions respecte al tema. La trobada tindrà una duració aproximada d’una hora i trenta minuts.

Si accepta formar part de l’estudi, cal que sàpiga que la seva participació és de caràcter lliure i voluntari. Així doncs, pot sol·licitar, si així ho desitja, ser exclòs de la investigació i que les seves intervencions no siguin considerades.

De la mateixa manera, les seves opinions i aportacions s’utilitzaran exclusivament per a fins acadèmics i s’arxivaran de manera segura. Així doncs, si vostè m’ho autoritza, l’entrevista serà gravada i transcrita per tal de poder facilitar l’anàlisi de les dades. Tanmateix, si així ho desitja, se li podrà fer arribar una còpia de la transcripció per tal que si ho considera pertinent la pugui revisar i corregir.

Pel que fa a la confidencialitat de la seva identitat, ningú excepte jo, serà coneixedor/a de les seves dades personals, per tant, en cap moment es publicaran ni el seu nom ni gravació de veu. De la mateixa manera, en ser una activitat grupal demano que es comprometin a garantir l’anonimat de la resta de participants del grup. Responsabilitzant-se també en mostrar respecte cap a les diverses opinions que puguin sorgir durant el debat.

Agreixo que m’hagi permès explicar-li aquest projecte, si així ho desitja pot contactar amb mi en el següent correu electrònic: rabasa.judit@gmail.com.

Ben cordialment,

Jo....., dono la meva conformitat a participar en el següent projecte, coneixent les condicions d’aquest.

Signatura:

Data:

TAULA DE PARTICIPANTS:

Franja d'edat de 18 a 30 anys:

Participants	DH1	XF1	JP1	MS1	AC1	PS1
Gènere	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí
Orientació sexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual
Estat civil	Solter	Parella	Solter	Parella	Solter	Parella
Nivell d'estudis	Màster	Grau universitari	Grau universitari	Grau universitari	Grau universitari	Grau universitari
Situació laboral	Treballant	Estudiant	Treballant	Estudiant	Estudiant	Estudiant
Discurs polític	Cap	ERC	Cap	Cap	NR	Cap
Participació associació feminista	No	No	No	No	No	No
Coneix algú que forma part d'una a.f.	No	No	Si	Si	No	Si
Religió	Cap	Cap	Cap	Cap	Cap	Cap

Franja d'edat de 31 a 65 anys:

Participants	IR2	CP2	SR2	AR2	JX2	OP2	XB2
Gènere	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí
Orientació sexual	Hetero.	Hetero.	Hetero.	Hetero.	Hetero.	Hetero.	Hetero.
Estat civil	Solter	Solter	Casat	Solter	Casat	Solter	Casat
Nivell d'estudis	Grau uni.	Grau uni.	EGB	Grau uni.	EGB	ESO	EGB
Situació laboral	Treballant	Treballant	Treballant	Treballant	Treballant	Incapacitat	Treballant
Discurs polític	Esquerra	Cap	Esquerra	Esquerra	Cap	NR	Cap
Participació associació feminista	No	No	No	No	No	NR	No
Coneix algú que forma part d'una a.f.	No	No	No	No	No	NR	No
Religió	Cap	Cap	Cap	Cap	Cap	NR	Cap

Franja d'edat de més de 65 anys:

Participants	PV3	JM3	FF3	MR3	PM3
Gènere	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí
Orientació sexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual
Estat civil	Casat	Casat	Divorciat	Casat	Casat
Nivell d'estudis	Batxillerat	Primària	Grau universitari	Primària	Primària
Situació laboral	Jubilat	Jubilat	Jubilat	Jubilat	Jubilat
Discurs polític	Esquerra	Esquerra	NR	Esquerra	NR
Participació associació feminista	No	No	No	No	No
Coneix algú que forma part d'una a.f.	No	NR	Si	No	No
Religió	Cap	Catolicisme	Cap	Cap	Cap

Participants	JV3	JJ3	PB3	AC3
Gènere	Masculí	Masculí	Masculí	Masculí
Orientació sexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual	Heterosexual
Estat civil	Casat	Solter	Vidu	Casat
Nivell d'estudis	Primària	EGB	Primària	EGB
Situació laboral	Jubilat	Jubilat	Jubilat	Jubilat
Discurs polític	NR	Centre	Esquerra	NR
Participació associació feminista	NR	NR	No	No
Coneix algú que forma part d'una a.f.	No	No	No	No
Religió	Cap	Cap	NR	NR